American Union of Swedish Singers

FESTSKRIFT

Chicago, Ill. :: Juni, 1924

Praktupplaga

AMERICAN UNION OF SWEDISH SINGERS

EIGHTH QVADRENNIAL FESTIVAL

AND CONVENTION 1924

CHICAGO JUNE 26-30

Festskrift

American Union of Swedish Singers

(Svenska Sångarförbundet i Amerika)

Åttonde förbundsfesten

Chicago, Illinois

Juni 26--30 1924

UTGIVEN AV
FESTKOMMITTÉN
ERIK G. WESTMAN, Redaktör

LEVE SÅNGEN!

Du, som gör oss alla unga,
höga, himlaborna sång!
Det är skönt om dig få sjunga,
tjusarinna, än en gång.
Eviga, vad äro åren
inför dig, och vad är död?
Där du finns, där blommar våren,
skänker sommarn druvoglöd.

Under känslans vinterkyla
tystnaden är hjärtats tolk,
får det döda hoppet skyla,
så hos fåglar som hos folk.
Stum den sorgbetagne sitter,
vilken oblitt öde slog;
vintern tystar fågelkvitter
i var lund och i var skog,

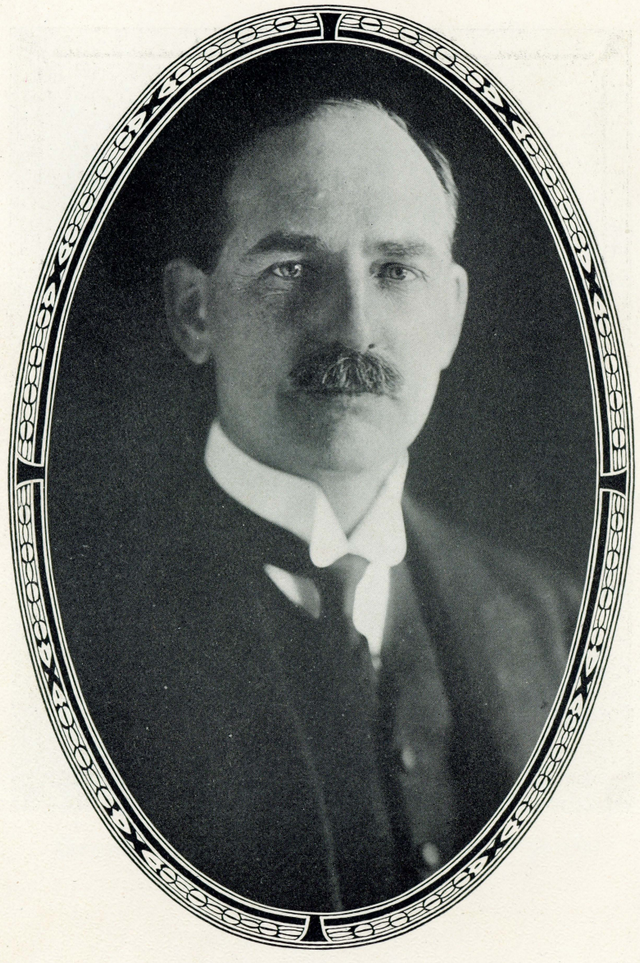
Från de kalla, mörka stränder
sångarskaran sorgsen drar,
flyttar hän till minnets länder,
väntande på vårens dar.
Men då glada känslor värma
lik en vårsol fruset sinn',
alla sångens fåglar svärma
över hjärtats marker in.

Trastar, lärkor, näktergalar
sjunga då om tröst och hopp,
och på höjder och i dalar
knopp sig höjer invid knopp.
När de ljuva toner skalla,
Floras underbara värld
öppnar sina kalkar alla;
det är blomstrens hyllningsgärd.

Icke bara fågelflockar,
människornas barn jämväl
vårens tid att jubla lockar,
gjuta ut i sång sin själ.
Skara efter skara drager
sjungande från trakt till trakt,
skördar blommor, skördar lager,
allt med sångens tjusarmakt.

Er, I svenska sångarbröder,
hälsar jag båd' först och sist.
Stark hos eder känslan glöder,
som hos näktergal på kvist.
Vinterkölden är förgången;
hjärtesommar, hos oss bliv!
Leve glädjen! Leve sången!
Det är lycka, det är liv.

JAKOB BONGGREN.

Hon. Axel F. Wallenberg

Sveriges Minister i Förenta Staterna

Konsul Carl O. de Dardel
och hans maka

Greve Carl Evert Taube och stadsingenjör
Gustav Hultquist

Charles K. Johansen

Hjalmar Nilsson

Mme. Marie Sundelius

Herr Knut Öhrström

EXEKUTIVA KOMMITTÉN

Svensk sång i Amerika och en överblick över de Svensk-Amerikanska sångarnes organisation och verksamhet.

På tal om svensk sång i Amerika torde den frågan förefalla helt naturlig: "När började svenska sånger ljuda på Amerikansk jord?"

Svaras det då: "För snart trehundra år sedan", blir man väl knappast trodd. — Men det är fullkomligt allvar. Svenska toner ljödo härute först vid Delaware-viken, där den första kristliga svenska församlingen i Amerika bildades, och det är historiskt sant, att i senare hälvten av sextonhundratalet erhöllo de svenska kolonisterna därstädes, efter framställd begäran till den svenska regeringen, en sändning svenska biblar, katekeser, böne- och psalmböcker. Men på grund av isoleringen från "gamla landet" upphörde ju efter hand de svenska gudstjänsterna och den svenska psalmsången.

Det är egentligen från medio av 1800-talet, då invandringen från Sverige började, som vi kunna blicka tillbaka till den svenska sångens pånyttfödelse å Amerikas jord, denna gång ute på de öppna och bördiga prärierna i västern. I de nybildade församlingarnas möteslokaler, eller ännu tidigare i de enkla stockhyddorna, tillkom ju psalmsången som ett passande attribut till andaktsstunderna och där ljödo dessa härliga och själslyftande svenska psalmer, långt innan man tänkt på, eller att odla, svensk körsång för mansröster. Och nu ljuder varje söndag samt minst en gång under veckans lopp andaktssångerna ur hundratusentals svenska strupar under tusentals höga och mäktiga tempelvalv över hela Columbias land från Atlanterhav till Stilla Oceanens kuster, från mexikanska viken till långt uppe i Canadas nordiskt allvarliga skogar.

Den lutherska Augustanasynoden, vår kanske äldsta och tvivelsutan starkaste kyrkliga sammanslutning, "Sveriges dotterkyrka", grundlades 1850, och på synodalmötet 1852 fattades delvis ännu bestående bestämmelser om svenskt språk och svensk sång inom dess församlingar. Efter hand som svenska församlingar, även av andra bekännelser än den rent lutherska, uppstodo, började man också nogsamt omhulda odlandet av blandad körsång vid gudstjänsterna. Näppeligen förekommer numera en gudstjänst, åtminstone icke inom de större svensk-amerikanska församlingarna, utan att ett par av Davids psalmer till Wennerbergs musik utföres, i många fall av rätt respektabla och välklingande körer.

Oratoriekörer finnas många inom samfundsskolorna. Den största lutherska i Lindsborg, Kansas, har världsrykte, ty den har konserterat med stor framgång långt borta från den lilla hemstaden. Dessa sexhundra röster äro särdeles väl sammansjungna, och en orkester på nära ett hundra instrument bidrager till de glänsande resultaten. Varje påskvecka hållas där konserter, som besökas av tusentals personer även från fjärran trakter och körens bravurnummer är det ståtliga oratoriet Messias.

Den bästa och livskraftigaste, nu existerande och utom kyrkoverksamheten stående permanenta blandade kör, är "Chicago Swedish Choral Club", huvudsakligast bestående av svensk ungdom i andra och tredje generationerna, vars gedigna konserter stå högt i rop och alltid äro till trängsel besökta i en lokal rymmande 4,000 personer. En del av denna kör fick sitt elddop i Sverige år 1920, firade glänsande triumfer under Edgar A. Nelsons ledning och åtnjöt furstlig gästfrihet.

Odlandet av manskörsång i vårt gamla hemland var ju tills för några år sedan, så att säga, universitetsungdomens speciella privilegium. Som vi förstå det här ute var det först med bildandet av de svenska länssångarförbunden och deras sammanslagning till Svenska Sångarförbundet, som manskörsången "där hemma" trängt in bland de djupare leden. Men vi härute ha icke, vad slik organisation beträffar, tagit exemplet efter hemmasvenskarna, utan i stället varit föregångare. Förbundssammanslutningen i Sverige kom på tal först 1897, fem år efter stiftandet av vårt svenska amerikanska förbund, eller samma år, som en kör ur vårt förbunds leder första gången besökte Sverige. Förut hade ett skandinaviskt sångarförbund existerat här ute från 1886 till 1892.

Året efter Uppsalasångens stora triumf i Paris under Oscar Arpis ledning kunde man först spåra tillvaron av svenska eller skandinaviska manskörer i New York och Chicago samt något år senare i Boston.

Då jag nu blickar mer än 40 år tillbaka, står det så klart i mitt minne, hur man på föreningarnas möteslokaler och vid deras tillställningar inom och utomhus kunde stöta på en sjungande landsman. Skulle man försöka sig på en duett? "Här är gudagott att vara" — ja, kanske man kunde få fler "Gluntar". Och så träffades en tredje och en fjärde, och ville det sig riktigt bra, kan-

ske det blev kvartett. Alltid kom man ihåg "Spinn, spinn", "Klara stjärna" eller "Dåne lik" eller något annat, och jag minnes särskilt, hur vi vågade oss på "Hör oss, Svea" med så liten numerär, att jag måste le däråt. Sålunda utsåddes dock ett litet frö här och där och vi började vårda de härliga svenska sångerna som de fagraste blomster från hemlandets tuvor, fält och skogar .

På initiativ av sångföreningen Lyran i New York stiftades Svenska Sångarförbundet i Amerika den 24:e november 1892 vid ett sammanträde på Svenska Gleeklubbens lokal i Chicago av delegater från tio föreningar. Efter konstitutionens antagande inröstades ytterligare fyra föreningar. Förbundets ordförande blev Magnus Olson i Chicago; sekreterare C. K. Johansen, New York; chefdirigent John Örtengren. De sånger, som skulle sjungas gemensamt, voro: "Härliga land", "Hell Dig, Du höga Nord", "Hör oss, Svea", "Vårt land" (Josephson), "Hjältar som bedjen", "O yngling om du hjärta har", "Sångarfanan", "Ädla skuggor", och "Jag vet ett land". Bland punkter i den nya konstitutionen märktes: "Svenska Sångarförbundet i Amerika (American Union of Swedish Singers) skall vartannat år hålla sångarfest i syfte att göra svensk sång och musik känd och värderad bland vårt lands befolkning".

Som på förhand var att vänta, utsågs Chicago till plats för förbundets första sångarfest, den första svenska sångarfest av föreningar samlade från skilda håll och avstånd på mer än 2,000 engelska mil, som någonsin gått av stapeln. Denna sångarfest hölls i dagarna tre, den 20—22 juli 1893. Solister vid de tre festkonserterna voro C. F. Lundquist (Lunkan), Caroline Östberg (som detta år avled i Sverige) och Conrad Behrens.

Ingen svensk, som då var i Chicago, kan glömma svenskarnas dag vid utställningen, då det ena tusentalet av högtidsklädda svensk-amerikaner efter det andra tågade till utställningsplatsen, där Sveriges konst och industri voro så värdigt representerade, och där svensk körsång tonade så hjärtevarm, fullödig och kraftig, att i synnerhet besökarna från Sverige blevo slagna med förvåning och beundran.

Förbundets andra sångarfest hölls icke förrän 1897 i New York, då förbundets numerär hade mer än fördubblats. Det blev en i musikaliskt och socialt hänseende mycket lyckad fest med utsökt gästfrihet, som uppslukade alla inkomster för konserter och utflykter.

Med tanken på de ofantliga avstånden i detta vidsträckta land bestämde konventet i New York 1897, på förslag av Hjalmar Nilsson, att indela förbundet i två kretsar, den östra inbegripande alla sångföreningar öster om Chicago och den västra omfattande föreningar i Chicago och längre väster och norr ut. Ett förbund bildades också sedermera mellan sångföreningarna vid Stilla havskusten, Detta har dock icke på grund av de stora avstånden kunnat sluta sig till det större förbundet, men firar sångarfester regelbundet vartannat år i kuststäderna och har hela tiden haft den energiske Axel Pihlström till dirigent.

Svenska Sångarförbundet i Amerika består i sin helhet av 58 sångföreningar från Atlanten till Klippiga bergen med Denver som utpost i väster. Dess fester firas nu vart fjärde år och kretsarnes fester på andra året däremellan.

Vid konventet i Worcester och Boston 1920 uppdelades (också på grund av avstånden) den västra kretsen i en mellanvästlig inbegripande körer i de mellanvästliga staterna Illinois, Iowa, Nebraska, södra Wisconsin och södra Michigan samt Colorado, och en nordvästlig krets innefattande Minnesota, båda Dakotas, norra delarna av Wisconsin och Michigan samt provinsen Manitoba, Canada. I svenskstaten Minnesota har denna uppdelning redan visat gott resultat. Vid förbundets stiftande voro endast tre föreningar representerade ur den staten; nu består den nordvästra kretsen av aderton körer, därav sjutton ensamt i Minnesota. Denna krets firar smärre fester varje år.

Sångarfester ha firats av förbundet i sin helhet i Chicago 1893 och 1905, New York 1897 och 1910, Jamestown 1901, Minneapolis 1914 och Worcester 1920. Östra kretsen i Worcester 1899, Boston 1903 och 1920, Providence 1907, Philadelphia 1912, New Britain 1916 och Bridgeport 1922. Västra kretsen i Rockford 1900, Minneapolis 1903, Moline 1907, Duluth 1912, Omaha 1916 och Denver 1922. Nordvästra kretsen har firat fyra fester, nämligen i North Branch 1918, Center City 1921, Stillwater 1922 och Duluth 1923. Nästa fest blir i St. Paul 1925.

Omedelbart efter sångarfesten i New York 1897 reste en kör på 54 man av förbundets sångare till Sverige, där de emottogos med hävdvunnen gästfrihet och där de genom sitt värdiga uppträdande gåvo upphov till tanken, att svensk-amerikanerna kanske icke borde i allmänhet bedömas så strängt och kritiskt som dittills varit fallet. Denna sångarfärd och den 1910 med 45 deltagare hava nog mäktigt bidragit att kasta ett nytt ljus över svensk-amerikaner och deras strävanden att härute göra heder åt det svenska namnet. Till de två nämnda färderna få vi också lägga Chicago Swedish Choral Clubs (med en blandad kör på 90 röster) år 1920, Svenska Gleeklubbens i Brooklyn 1921 och Svenska Gleeklubbens i Chicago i fjor.

Dessa besök hava bidragit att skingra misstroendets och ringaktningens dimmiga slöjor, att smälta likgiltighetens frost från svenska hjärtblad samt

att knyta bandet fastare mellan svenskar och svensk-amerikaner; ty "hjärtats nyckel heter sång".

Detta besannades vid vårt senaste sångarbesök i Sverige såsom gäster vid sångarfesten i Göteborg förliden sommar. Den entusiastiska hyllning, som på den andra festkonserten ägnades de svensk-amerikanska sångargästerna av 16,000 personer, publik och sångarbröder från allt Sveriges land, var av så gripande verkan, att man ej kunde förmå sig att fatta dess triumfbringande innebörd. Här var hela den väldiga skarans uppmärksamhet intensivt fästad på denna lilla trupp, som kommit "hem ifrån förskingringen" för att i enkla ord och toner bringa ett aldrig bortglömt fosterland sin varma hyllning och söka uttrycka den längtan, som med oemotståndlig makt griper ens innersta hjärterötter i trots av mångårig bortavaro. Det var också första gången som svensk-amerikanska sångarbröder bjudits såsom hela det väldiga svenska förbundets gäster till dess hittills största sångarfest och här märktes granneliga en allmän tillfredsställelse över de amerikanska sångarnes närvaro, vilket också föranledde öppnandet av underhandlingar för framtida samverkan och fastare sammanlänkning. Minnet av den spontana hyllningen skall säkerligen av alla svensk-amerikanska sångare bevaras i kär hågkomst och mana till fortsatta strävanden för den svenska sångens befrämjande och erkännande på Columbias jord.

Svenska Sångarförbundet i Amerika och dess enskilda körer hava icke blott skänkt tusen sinom tusen landsmän mången oförgätlig högtidsstund, utan också väckt ett varmt intresse för våra härliga nordiska tonskapelser bland andra nationer härute. De svensk-amerikanska sångarna ha också allmänt lyckats höja det svenska namnets anseende inför andra nationaliteter och visat erkännansvärd minnesgodhet genom högtidliga och stämningsfulla minnesfester över avlidna svenska märkesmän. Svenska Sångarförbundets i Amerika verksamhet har sålunda hittills i många avseenden varit välsignelserik, och enär förbundet efter varje sångarfest tilltager i styrka och röstklang, om också icke i numerär, är det att hoppas, att denna verksamhet skall länge fortfara, att landsmännen när och fjärran skola skänka denna aktningsvärda strävan sitt välbehövliga understöd, på det att nya frukter må spira upp till fromma för den gren av svensk kultur, som förbundet satt till sitt livsmål att fostra, omhulda och värna.

Så länge svenska sången klingar härute, skall också kärleken till gammalt fosterland och modersmål bevaras eldande, livande, upplyftande. Svensken i Amerika är numera erkänd att tillhöra den bästa klassens medborgare. Främst äro vi dock amerikaner, men det gamla yttrandet kan ännu i en lång framtid tillämpas på oss, att "svensken älskar Svea som en tillgiven son älskar sin moder, men Columbia är hans brud". Och vi veta, att en god son i regel blir en god make. Det är ett gott tecken att musikaliska amerikaner börjat visa ett alltmer stigande intresse för nordisk sång och musik. De börja bli allt mer och mer förtrogna med namnen Söderman, Alfvén, Sibelius, Aulin, Sjögren, Atterberg, Rangström m. fl. Med tiden måste ju också härav rika frukter mogna och den svenska musiken utöva ett ännu större inflytande på amerikanskt musikliv.

Genom tillvaratagande och nogrannt odlande av denna vår kulturgren kunna vi efter bästa förmåga bidraga att skänka goda och kärnfriska ingredienser i den "amerikanska smältdegeln", så att märken därav skola spåras hos kommande släkten i en slutligen framträdande homogen amerikansk folkstam.

Till sist några tänkvärda ord uttalade av framlidne redaktören Carl Ramberg vid Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning under ett besök i Amerika: "Jag skulle icke känna mig säker om att svenskheten vore död i Amerika, även om svenskan där upphörde att dagligen talas. Men jag skulle tro att den vore slut om svensk sång icke längre hade ett rum bland svensk-amerikaner".

Och så stå vi nu inför 1924 års stora förbundsfest — den för vilken denna publikation utgives såsom en fest- och minnesskrift. Denna fest skall hållas här i Chicago, och den kommer tvivelsutan att ställa sina föregångare i skuggan, genom att alla svenskar här samarbeta till ett gott resultat, bevisande att Chicagos valspråk "JAG VILL" icke kommer på skam. Festkören kommer vid detta tillfälle att för första gången räkna mer än ett tusen man.

Sångarförbundets styrelse har följande sammansättning:

Hedersordförande, Charles K. Johansen, New York; ordförande, Hjalmar Nilsson, Minneapolis; förste vice ordförande, John S. Österberg, Providence; andre vice ordförande, Abel Holmstrand, Philadelphia; sekreterare, Carl Brandt, New Haven; kassör, Olof Nilson, Worcester; finanssekreterare, Joe Peterson, Ironwood.

Dirigenter äro: Chefsdirigent Ernst Francke, Worcester; för östra kretsen, Oscar Ekeberg, Providence; mellanvästra Joel Mossberg, Chicago och nordvästra, Hjalmar Nilsson, Minneapolis.

Verkställande kommittén för sångarfesten 1924 består av: Ordförande, John E. Ericsson; vice ordförande Joel S. Söderlund, kassör Gustaf Hallbom, sekreterare Fred Bolling och finanssekreterare Robert Holmbom.

Hjalmar Nilsson.

SWEDISH AMERICAN MUSEUM

This archival record has been partially scanned, including covers and initial pages for each issue. For more information about a particular issue of this publication, please contact the Swedish American Museum Curator.